

Mitä on vammaisia syrjivä kieli?

Vammaisia syrjivällä eli ableistisella kielellä voidaan tarkoittaa:

- Erilaisia ilmauksia, joissa vammaisuudesta ja vammaisista ihmisistä puhutaan kielteiseen sävyyn.
- Vammaisten ohittamista puheessa, oletetaan etteivät he ole tai näy missään.
- Positiivisten stereotyyppien vahvistamista, kuten puhetta vammaisten ainaisesta sinnikkyydestä tai kehitysvammaisten iloisuudesta ja reippaudesta.

→ Voi olla tahallista tai tahatonta.

Vammaisia syrjivä kieli

Esimerkkejä:

- Vammainen -sanon käyttäminen synonyymina tyhmälle, idiootille, hitaalle tai rikkinäiselle
- Erilaiset haukkumasanat kuten cepari, kehari, vajakki, vamppi, rampa
- Vammainen itsessään ei ole haukkumasana
- Vammaisen vastakohta ei ole terve/normaali/tavallinen, vaan **vammaton** tai **ei-vammainen**.

Vammaisia syrjivä kieli mediassa

Vammaisista kirjoitetut sankaritarinat

- Vammaisen ihminen esitetään urheana, kun hän tekee vammattomalle ihmiselle normaaleja asioita. Korostetaan, että vammaisen ihminen esim. käy töissä tai urheilemassa "vammastaan huolimatta".
- Näillä tarinoilla tarkoitetaan hyvää, mutta niissä piilee usein ajatus siitä, että esim. urheilu ei olisi myös vammaisille tavallista.
- Sankaritarinat korostavat ennakkoluuloja siitä, että vammaisen arki on yleensä aina raskasta ja monimutkaista.

Vammaisia syrjivä kieli mediassa

Apuvälineiden käyttö huonona ja traagisena asiana

- “joutua pyörätuoliin” vs. “käyttää pyörätuolia”

Vammaisia syrjivä kieli

- On hyvä muistaa, että meistä jokainen on kasvanut vammaisia syrjivän kielenkäytön ympäröimänä
- Tietyt tavat puhua ja ajatella vammaisuudesta on voitu oppia itsestäänselvyyksinä, eikä niitä ole välttämättä ajatellut tarkemmin.
- On tärkeää ottaa vastuu siitä, jos on käyttänyt aiemmin vammaisia syrjivää kieltä.
Virheistä voi oppia!
- On tärkeää olla avoin oppimaan uutta vammaisuudesta.